

Protokoll 10/2024

fört vid Södermalms stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 17 oktober 2024 kl. 17:30-19:30, Virkesvägen
3, plan 4, rum Tantolunden

Ledamöter

Anders Göransson (S) Ordförande
Jonas Nilsson (M)
Mikael Igelström (M)
Jörgen Gyllenblad (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Lars Rottem Krangnes (C) 1:e vice ordförande
Martin Westmont (SD)
Nina Brisman (V) ersätter Charlotte Lilja Pittuco (V)
Magnus Palm (MP) 2:e vice ordförande
Therese Lindström (M) ersätter Eva Runvald (M)
Anna-Karin Lindahl (S)
Johan Lisspers (L) ersätter Anne-Lie Elfvén (L)
Frida Nehrfors Hultén (V)

Ersättare

Amanda Hansson Åkerlind (S)
Erik Pedersen (S)
Kerstin Axelsson (S)
Elsa Wiberg (S)
Vera-Linn Lanängen (MP)
Bo Strömberg (M)
Ulf Wester (SD)

Övriga närvarande

Alexandra Wynn Stadsdelsdirektör
Natalie Maras Nämndsekreterare
Andrea Ax Karlsén Nämndsekreterare

Justerare

Anders Göransson (S), Lars Rottem Krangnes (C)

Datum för justering

2024-10-17

Paragraf

§17

Sekreterare

Andrea Ax Karlsén

§ 17**Remiss Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna, KS 2023/1159**

SÖD 2024/778

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stockholm stad har haft fyra program för de mänskliga rättigheterna och tar nu ett helhetsgrepp och samlar stadens arbete med mänskliga rättigheter i ett program (MR-programmet). Syftet är att stärka och utveckla de ordinarie processerna och samtidigt skapa en långsiktigt hållbar struktur för alla nämnder och bolagsstyrelser. Programmet ersätter programmen för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, program för barns rättigheter och inflytande, program för ett jämställt Stockholm samt strategi för romsk inkludering. Programmets mål är att staden ska vara öppen, jämlik och jämställd, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Förvaltningen ser positivt på att staden samlar arbetet kring mänskliga rättigheter i ett program. Detta eftersom det bidrar till att stärka och utveckla de ordinarie processerna och samtidigt skapa en långsiktigt hållbar struktur för arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna.

Förslag till beslut

Ordföranden Anders Göransson (S) konstaterade att det fanns ett förslag till beslut från förvaltningen och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det.

Lars Rottem Krangnes (C) anmälde ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det.

Johan Lisspers (L) anmälde ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Göransson (S) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förslag från förvaltningen.

Reservationer

Lars Rottem Krangnes (C) och Johan Lisspers (L) reserverade sig mot beslutet.

Särskilda uttalanden

Jonas Nilsson m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande (Bilaga).

Martin Westmont (SD) ställde sig bakom det särskilda uttalande som bilagts av Jonas Nilsson m.fl. (M).

Handlingar i ärendet

- SÖD 2024/778-2 (Godkänd - R 1) Remiss Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- SÖD 2024/778-1.2 Bilaga 1 - Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- SÖD 2024/778-1.1 (Godkänd - R 2) KS 2023/1159 Tjänsteutlåtande - Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Södermalms stadsdelsnämnd
241017

Ärende 17
Dnr. 2024/778

Remiss av Stockholm stads program för
de mänskliga rättigheterna, KS
2023/1159

Lars Rottem Krangnes (C)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna kompletteras i enlighet med som anförs nedan
3. Att därutöver anföra följande:

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. För oss är rätten till självbestämmande central; alla stockholmare ska ha rätt att bestämma över sitt eget liv och sin egen framtid, fria från kränkningar, diskriminering och rasism.

Vi välkomnar initiativet med ett sammanhållet program för de mänskliga rättigheterna i Stockholm. Det är, precis som förvaltningen pekar på, positivt med ett styrdokument som tydligare vägleder nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna.

Vi instämmer med förvaltningen i att stödmaterial för praktisk implementering är en förutsättning för att nämnder och bolag på ett konkret sätt kan göra skillnad för den som lever eller vistas i Stockholm. Programmet har bara ett värde om det kan användas inom ramen av nämndernas och bolagens verksamheter. I sin nuvarande form saknar programmet tillräckligt tydliga ansvarsstrukturer för att säkerställa effektiv implementering och uppföljning.

* * *

Det offentliga samtalsklimatet, mediestrukturen och den upplevda tryggheten i Stockholm och Sverige har förändrats avsevärt under det senaste decenniet och fortsätter förändras i snabb takt. Detta påverkar individers och grupper utsatthet och det påverkar stadens och andra aktörers möjligheter och utrymme att säkerställa de mänskliga rättigheterna för invånarna. Ett tyvärr mycket aktuellt exempel är den växande antisemitismen efter 7 oktober 2023, både globalt och i Sverige. Det är därför avgörande att ett program för mänskliga rättigheter och nämnder och bolags verktyg att genomföra det är robusta och löpande ses över.

* * *

Programmet nämner bostad som en grundläggande rättighet men saknar helt resonemang, åtgärder eller strategier riktade mot att förbättra den dysfunktionella bostadssituationen i Stockholm. Denna brist är allvarlig och undergräver programmets trovärdighet.

Stockholms bostadsmarknad i sin nuvarande form gynnar de som redan är etablerade på den, och stänger samtidigt effektivt ute många från att ta sig in. De som står långt fram i bostadskön har oftast redan en tryggad boendesituation. Samtidigt bor många unga vuxna fortfarande hemma, ensamstående föräldrar med barn tvingas flytta runt på osäkra andra- och tredjehandskontrakt och personer med samhällsbärande yrken inte kan ta emot jobb Stockholm.

Centerpartiet har därför föreslagit att alla bostäder i allmännyttan ska fördelas efter behov, inte efter antal år i bostadskön. Vi måste även tillgängliggöra socialt hållbara bostäder för hushåll med begränsade ekonomiska resurser. Har man inte en trygg boendesituation blir det ytterst svårt att tillgodogöra sig övriga mänskliga rättigheter som utbildning, arbete, hälsa, privatliv, vila och fritid.

Ett program för de mänskliga rättigheterna som inte gör minsta ansats till att skapa en tryggare och mer rättvis boendesituation är i grunden bristfälligt och behöver omvärderas för att uppfylla sitt syfte.

Ärende 17

Remiss av Stockholms stads program
för de mänskliga rättigheterna

Johan Lisspers (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna kompletteras i enlighet med som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande.

Stockholms stad ska vara frihetens stad där varje individ fritt kan forma sitt liv, utan att begränsas av diskriminering eller rasism i någon form. Vi ser dock flera brister i det föreslagna övergripande programmet för de mänskliga rättigheterna.

En lärdom från tidigare stadsövergripande styrdokument är att de bör vara så konkreta som möjligt med tydliga mål och uppdrag för stadens nämnder och bolag. En överhängande risk är annars att det enbart bidrar till ökad administration utan reell förbättring. Styrdokument och handlingsplaner behöver kunna följas upp. Det föreslagna programmet är i sin nuvarande form dessvärre långt ifrån ett tydligt styrande dokument som nämnder och bolag kan förhålla sig till. Konkretisering i åtgärder och styrmedel är centralt för den här typen av program.

Den här typen av program fokuserar ofta på information och kunskapshöjande insatser. Vi vill därför betona vikten av att även fokusera på konkreta åtgärder och stöd riktade till personer som drabbas, t.ex. hur de ska kunna ta tillvara sina rättigheter.

Det är också anmärkningsvärt att antisemitism, afrofobi och hatbrott knappt ges något utrymme i programmet. Liberalerna har vid ett flertal tillfällen påtalat att antisemitismen skiljer sig från rasism och behöver adresseras specifikt. Likaså behöver ett program för de mänskliga rättigheterna, som tar sikte på att motverka all form av rasism, lyfta problematiken med hatbrott. Vad gäller hatbrott löper just afrosvenskar störst risk att utsättas och är överrepresenterade i fall med direkt våld. Stadens arbete mot hatbrott får inte bli en undanskymd del i ett övergripande styrdokument mot rasism.

Vi ser slutligen problem med att ersätta nuvarande styrdokument innan det finns nya handlingsplaner på plats. Det riskerar att skapa ett glapp i pågående arbete.

Södermalms Stadsdelsnämnd
17 oktober 2024

Ärende 17

Remiss av Stockholms stads program
för de mänskliga rättigheterna

Jonas Nilsson m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Stockholm ska vara en stad där man kan leva i trygghet och frihet. Vi välkomnar därför att staden får ett mer samlat program för att säkerställa den visionen om allas människors lika värde och grundläggande rättigheter. Arbetet med att förverkliga dessa rättigheter får dock inte innebära att vissa grupper i samhället faller mellan stolarna. Vi ser en växande antisemitism i världen, Sverige och Stockholm vilket måste tas på allvar. Det judiska fotavtrycket har bidragit till det Stockholm vi känner i dag men judiska föräldrar vittnar om rädsla för att deras barn ska bli måltavlor för hot och våld idag. Rädslan har lett fram till att få unga judar i dag vågar bära judiska symboler. Den oron har politiken ett ansvar för att ta på allvar. Det har konstaterats i statliga utredningar att den judiska minoriteten i Sverige i minst utsträckning får sina rättigheter tillgodosedda av kommuner och regioner, det är allvarlig kritik. När Stockholm nu får ett samlat program för de mänskliga rättigheterna som ska gälla för samtliga nämnder och bolagsstyrelser är det av största vikt att den judiska minoritetens verklighet i Stockholm inte åsidosätts.

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Hans Anders, Göransson	2024-10-18
Lars Asgeir Rottem, Krangnes	2024-10-18
Andrea Maria Katarina, Karlsén	2024-10-18